

Antoni Just

„Aby służyć. Myśli o kapłaństwie”, Jan Tadeusz Jachym, Niepokalanów 2008 : [recenzja]

Łódzkie Studia Teologiczne 18, 359-360

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Merytorycznie logiczne i metodologicznie przejrzyste opracowanie omawianej tematyki przez ks. G. Leszczyńskiego zasługuje na uznanie i jest jak najbardziej godne polecenia zarówno dla psychiatrów jako biegłych sądowych, jak i dla sędziów wydających wyroki w sprawie nieważności małżeństwa z tytułu niezdolności natury psychicznej (psychoza maniakalno-depresyjna) do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich. Pozostaje życzyć Autorowi, by zechciał podjąć kolejny wysiłek opracowania wpływu jeszcze innych zaburzeń psychicznych na ważność zgody małżeńskiej.

prof. UKSW dr hab. Tomasz Galkowski CP

ks. Jan Tadeusz J a c h y m, *Aby służyć. Myśli o kapłaństwie*, Wydawnictwo Ojców Franciszkanów, Niepokalanów 2008, ss. 172.

Z zainteresowaniem przeczytałem wydaną niedawno książkę ks. dr. Jana Tadeusza Jachyma: *Aby służyć. Myśli o kapłaństwie*. Arcybiskup Władysław Ziółek we wstępie do niej zawarł kwintesencję tej publikacji: „Książka *Aby służyć – myśli o kapłaństwie* uwzględnia w poszczególnych rozdziałach najważniejsze problemy, troski i niepokoje, a także radości i nadzieje, którymi żyje na co dzień kapłan. Dlatego można powiedzieć, że swoimi treściami obejmuje ona fundamentalne sprawy egzystencji duszpasterza oraz jego misji”.

Książka może być również pomocna w formowaniu osobowości młodego kapłana, co obecnie jest z pewnością bardziej trudne niż kiedykolwiek. Wszyscy znamy tego przyczyny. Wszehobecny chaos i zamęt, sekularyzacja i niedowład moralny oraz w dużej mierze oddziałujące destrukcyjnie potężne mass media – wszystko to sprawia, że młodzi, żyjący pod presją współczesności, często nawet nie są w stanie usłyszeć budzącego się w nich powołania kapłańskiego. A przecież kapłani mężni, świadomi wielu zagrożeń są niezmiernie potrzebni, by swoją misją duszpasterską skutecznie wspomóc zagubione duchowo społeczeństwo, może nawet sprawić, by wiara i jej praktykowanie stały się na powrót naturalnym elementem życia Polaków. Przedtem jednak młodzież kleryczna musi być przez swoich wychowawców i przewodników duchowych wewnątrznie dobrze ukształtowana.

Książka ks. J. Jachyma zapewne będzie w tym bardzo pomocna. Korzystnie z zawartych w niej bogatych treści ułatwia przejrzysta konstrukcja. Książka składa się z trzech części. Zasadniczą część i najbardziej obszerną stanowią wybrane cytaty – myśli na temat kapłaństwa, jego misji. Niewątpliwą zaletą tej części jest jej układ usystematyzowany tematycznie. W sposób skondensowany, właściwy tego typu publikacjom, a jednocześnie wieloaspektowo i różnorodnie mówi o kapłanach i kapłaństwie. Różnorodność przejawia się tu na dwu płaszczyznach: zarówno pod względem źródeł przytaczanych fragmentów (dokumenty kościelne, pisma teologiczne, literatura piękna i in.), jak i w wszechstronnym spojrzeniu na osobę kapłana (sprawowanie Eucharystii, formacja seminaryjna, zagrożenia dla kapłanów, kapłan w kontekście historycznym, stan kapłański a władza świecka, świadek prawdy, problem samotności, celibatu, świętości, starości itd.).

Część druga i trzecia publikacji zawiera teksty kazań wygłoszonych przez ks. Jana Tadeusza Jachyma. W drugiej części zostały zamieszczone teksty sześciu konferencji wygłoszonych podczas rekolekcji dla kapłanów Towarzystwa Chrystusowego.

Trzecia część zawiera kazania wygłoszone przez ks. Jachyma podczas skupienia dekanalnego kapłanów w Łodzi, w parafii św. Wojciecha w 2004 r. (29 IV i 21 X) oraz kazanie z okazji jubileuszu pięćdziesięciolecia kapłaństwa ks. Władysława Kurdziela z diecezji tarnowskiej, zaprzyjaźnionego z Autorem.

Wszystkie trzy części tej publikacji są treściowo związane ze sobą. Zarówno w przytoczonych myślach wybranych z ważnych dla Kościoła źródeł, a także w tekstach Autora wygłoszonych podczas rekolekcji spotkań... rysuje się obraz duchownego – jakim powinien być, jakich zachowań ma unikać, by być uzdolnionym do pełnienia roli kapłana w obecnych czasach. W czasach, które – jak

już wcześniej wspomniałem – są znacznie trudniejsze do uformowania młodego kapłana i jego późniejszej pracy duszpasterskiej.

Publikacja ks. dr. Jana Tadeusza Jachyma jest bardzo potrzebna. Z pewnością posłuży jako źródło pobudzające do refleksji nad darem powołania i misją kapłańską. Ponadto, tak miemam, spełni rolę swoistego kompendium, podręcznika przydatnego w kształtowaniu osobowości młodego kapłana, podręcznika wspierającego formację tych, „...którzy przyjdą po nas...”, jak głosi dedykacja zamieszczona na pierwszej stronie.

Sądzę jednak, że lektura tej książki przyniesie dużo zadowolenia i pobudzi do swego rodzaju autoanalizy także starszych kapłanów i – zgodnie z życzeniem Autora – zainteresuje również osoby świeckie.

Wypada zatem na koniec podziękować ks. Janowi za to, że do swojej wieloletniej bogatej i wszechstronnej służby Kościołowi dołączył tę ważną, kolejną już publikację. Aby służyć jeszcze pełniej...

ks. dr Antoni Just

Benedykt XVI, *Blisko, najbliżej Chrystusa. Apostołowie i pierwsi uczniowie*, red. J. Czapczyk, Wydawnictwo „W drodze”, Poznań 2007, ss. 184.

Rok temu nakładem Wydawnictwa Polskiej Prowincji Dominikanów „W drodze” ukazała się na rynku czytelniczym książka pod red. Jolanty Czapczyk zatytułowana *Blisko, najbliżej Chrystusa*, z podtytułem *Apostołowie i pierwsi uczniowie*. Polski podtytuł stanowi w rzeczywistości tytuł włoskiego oryginału (*Gli Apostoli e i primi discepoli di Cristo*). Książka stanowi zapis katechez Benedykta XVI, wygłoszonych od marca 2006 do lutego 2007 r. Wersja w języku włoskim również ma swój podtytuł, który uściśla zakres tematyki – *Początki Kościoła (Alle origini della Chiesa)*.

Można powiedzieć, że najlepsze określenie tematyki papieskich katechez stanowią jego własne słowa: „zrozumieć pierwotny zamysł Jezusa i pojąć istotną treść Kościoła, która w zmieniających się warunkach pozostaje zawsze ta sama”, oraz: „zrozumieć powody naszego bycia w Kościele” (s. 23).

Cykl papieskich katechez dzieli się niejako na dwie, uzupełniające się, części. Pierwsze 7 katechez stanowią rozważania na temat początków Kościoła, jego struktury i tajemnicy. Pozostałe katechez – jest ich 24 – są prezentacją każdego z Apostołów; obejmują również „trzynastego” Apostoła, św. Pawła z Tarsu, wraz z jego najbliższymi współpracownikami, oraz św. Szczepana.

W rzeczy samej przedstawione przez Papieża postacie są pierwszymi „korzeniami”, z których wyrasta Kościół Chrystusowy. Autor, jak zawsze, stara się w sposób jasny i prosty wyjaśnić sprawy trudne i tajemnicze. Jednocześnie przypomina i koryguje wiele obiegowych pojęć i skojarzeń. Ta przejrzystość myśli jest w części także zasługą tłumacza tekstów – o. Wiesława Szymona OP.

Benedykt XVI daje odpór wielu współczesnym tendencjom teologicznym, tłumacząc z taktem i miłością tajemnicę Kościoła. Przede wszystkim sprzeciwia się zdecydowanie lansowanej dziś często tezie o indywidualistycznym charakterze zbawczego dzieła Chrystusa. Wybranie dwunastu Apostołów, nawiązując do starotestamentalnych dwunastu pokoleń ludu Bożego, wskazuje na wspólnotowy, społeczny charakter Kościoła. „Jezus tak – Kościół nie” – takie stawianie sprawy jest nieporozumieniem i wytworem wyobraźni, który nie znajduje odzwierciedlenia w Ewangelii. Także posądzanie Chrystusa, na podstawie o Jego niektórych wypowiedzi (Mt 10, 5n; 15, 24), że przy założeniu Kościoła kierował się racjami „nacionalistycznymi”, jest zupełnie błędne, gdyż krytycy – o proweniencji racjonalistycznej – nie chcą pamiętać o uniwersalistycznej świadomości Jezusa, której świadectwo stanowią Jego wypowiedzi zanotowane przez Mateusza (16, 15; 28, 19). Chrystus zbudował nowy Izrael, nowy Lud Boży – Kościół powszechny, katolicki. Powszechność ta jest synchroniczna i diachroniczna, to znaczy obejmuje cały świat i wszystkie czasy.